

Procesul-verbal

al ședinței Grupului Coordonator și Grupului Tehnic pentru elaborarea proiectului Strategiei de Dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2022-2030

Data, ora desfășurării:	29 octombrie 2021, 10.00 – 12.00
Locul/modalitatea:	On-line, platforma Zoom
Ședința moderată de:	Oleg Cara, director general, Biroul Național de Statistică, președinte al Grupului Coordonator

Participanții:

Total prezenți la ședință – 96 participanți, inclusiv:

Membrii Grupului Coordonator: 10

Membrii Grupului Tehnic: 66

Invitați: 20 (reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare – reprezentanții agențiilor ONU în Republica Moldova (5), experți ai Centrului Analitic Independent Expert-Grup (3), reprezentanți ai BNS (12))

Ordinea de zi:

- 1. Deschiderea ședinței**
- 2. Organizarea activității Grupului Coordonator și Grupului Tehnic pentru elaborarea proiectului Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național (SSN) pentru perioada 2022-2030. Cadrul de timp pentru elaborarea și promovarea proiectului Strategiei**
- 3. Evaluarea situației curente privind dezvoltarea SSN**
- 4. Obiectivele Strategiei de dezvoltare a SSN pentru anii 2022-2030**
- 5. Concluzii și pașii următori.**

Desfășurarea ședinței:

1. Deschiderea ședinței

Ședința a fost deschisă de **dl. Oleg Cara**, director general al Biroului Național de Statistică (BNS), președinte al Grupului Coordonator.

Dl. Cara a salutat participanții la ședință, a mulțumit partenerilor din cadrul și din afara SSN pentru efortul depus și contribuția adusă întru dezvoltarea SSN și a trecut în revistă principalele activități realizate în vederea pregătirii *Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2022-2030*. Dl. Cara a menționat despre aportul important acordat de către agențiile ONU, Delegația Uniunii Europene, Guvernele statelor - membre ale UE, alți parteneri de dezvoltare în vederea consolidării SSN, îmbunătățirii producerii și diseminării statisticilor publice, unei mai bune informări a autorităților publice și ale întregii societăți pe baza statisticilor relevante, fiabile, comparabile și, în final - credibile și utile societății. Dl. Cara a subliniat că, dezvoltarea SSN dictează necesitatea unei abordări de ansamblu, strategice întru sporirea atât a ofertei, cât și a cererii și utilizării pe măsură a informației statistice de calitate întru asigurarea dezvoltării durabile a societății.

Dl. Cara a relatat că, la elaborarea noii strategii, BNS și instituțiile partenere beneficiază de sprijinul agențiilor ONU, acest proces fiind facilitat și de suportul Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”, fapt pentru care le-a mulțumit mult.

În continuare, **dl Adrian Ermurachi**, secretar general adjunct al Guvernului, a menționat că statisticile ne vizează pe fiecare dintre noi și este foarte important ca să fim siguri că avem un document de politici în domeniul statistic bine pregătit și care răspunde necesităților actuale ale țării, precum și ale utilizatorilor de date statistice. Dl Adrian Ermurachi a subliniat că, datele statistice oficiale calitative, obiective și furnizate în timp util sunt vitale pentru dezvoltarea economică, socială și, pentru decizii bazate pe evidențe luate de autorități. Dl A. Ermurachi a menționat despre importanța noului document de politici și a relatat despre faptul că Cancelaria de Stat va acorda sprijinul necesar în procesul de elaborare și promovare a noii strategii.

Dna Nigina Abaszada, reprezentantă rezidentă a Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) în Republica Moldova a relatat că, agențiile ONU în Moldova susțin dezvoltarea capacităților statistice în țară și în prezent acordă suport BNS și partenerilor din cadrul SSN la elaborarea următoarei strategii pentru dezvoltarea SSN. Dna Abaszada a menționat că, lecțiile învățate în urma implementării strategiei precedente trebuie luate în considerare la elaborarea noii strategii de dezvoltare a SSN, adăugând că în virtutea multiplelor provocări cu care se confruntă SSN, este importantă susținerea în continuare din partea partenerilor de dezvoltare pentru a consolida ecosistemul de date din țară.

La rândul său, **dl. Adrian Lupușor**, director executiv al Centrului Analitic Independent „Expert-Grup” a subliniat că, Centrul Expert-Grup are onoarea să acorde suport în vederea elaborării noii strategii în domeniul statisticii și că viitoarea strategie trebuie să imprime o nouă viziune privind statistica și rolul ei în societate, fiind elaborată pe baza evaluării SSN, rezultatele preliminare ale căreia urmând a fi prezentate de către experții de la „Expert-Grup” la punctul 3 al agendei.

2. Organizarea activității Grupului Coordonator și Grupului Tehnic pentru elaborarea proiectului Strategiei de dezvoltare a SSN pentru perioada 2022-2030. Cadrul de timp pentru elaborarea și promovarea proiectului Strategiei

Dl. O. Cara a relatat despre componența Grupului Coordonator (GC) și importanța activității acestuia în procesul de coordonare a procesului de elaborare și consultare a proiectului Strategiei și ulterior, după caz, a documentului de politici care derivă din Strategie (Programului de dezvoltare a SSN pe termen mediu). Dl. Cara s-a referit la modul propus de activitate și frecvența întrunirilor membrilor GC – cu organizarea ședințelor la necesitate, dar nu mai puțin de trei ori (care vor fi organizate, ținând cont de situația epidemiologică din țară, în regim on-line):

- prima ședință – pentru inițierea procesului de elaborare a Strategiei (ședința de astăzi);
- a doua ședință – pentru examinarea versiunii inițiale a proiectului Strategiei;
- a treia ședință – pentru validarea versiunii finale a proiectului Strategiei pentru a fi prezentată spre avizare în modul stabilit.

În continuare, dl O. Cara s-a referit la sarcinile Grupului tehnic (GT), care contribuie direct la elaborarea proiectului Strategiei. Întrunirile GT (de asemenea, on-line) vor fi organizate la necesitate, dar nu mai puțin de 2 ori pentru elaborarea proiectului Strategiei.

Privitor la termenii de elaborare a proiectului Strategiei au fost puse în discuție și agreeate următoarele termene:

- Versiunea inițială a proiectului noii Strategii de Dezvoltare (SD) a SSN să fie elaborată până la 30 noiembrie curent;
- Analiza și evaluarea din partea experților în domeniu (peer-review) a proiectului SDSSN să fie efectuată până la 15 decembrie;
- Validarea proiectului versiunii finale a SDSSN (înainte de transmitere spre avizare instituțiilor de resort și consultare publică, în modul stabilit) – până la 24 decembrie;
- Transmiterea proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea noii Strategii de dezvoltare a SSN spre înregistrare Cancelariei de Stat și examinare în cadrul ședinței Secretarilor generali de stat) - până pe 27 decembrie a.c.;
- Examinarea proiectului SDSSN la ședința CNS și transmiterea proiectului definitiv al proiectului hotărârii spre aprobare Guvernului – la sfârșitul lunii februarie 2022.

3. Evaluarea situației curente privind dezvoltarea SSN

Dl. A. Lupușor, director executiv al Centrului Analitic Independent Expert-Grup s-a referit la principalele realizări constatate în cadrul evaluării Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020, inclusiv ce țin de:

- *Fortificarea cadrului legal și instituțional al BNS* (elaborarea noii Legi privind statistica oficială, reorganizarea Biroului Național de Statistică, activizarea Consiliului Național al SSN la finele perioadei de implementare)
- *Alinierea la standardele internaționale* (estimarea populației cu reședință obișnuită și a migrației internaționale, alinierea indicatorilor statisticii macroeconomice la standardele UE)

- *Asigurarea accesului la date statistice oficiale* (îmbunătățirea percepției utilizatorilor privind accesul la datele statistice, transparența și accesibilitatea datelor pe paginile web ale BNS și BNM).

Dl. A. Lupușor a menționat principalele curențe urmare a realizării Strategiei precedente, printre care:

- BNS, în calitatea sa de autoritate centrală de statistică, nu a reușit să asigure funcționarea integrată și coordonată a SSN.
- Majoritatea producătorilor de date statistice continuă să prezinte informațiile într-un mod fragmentar și nu oferă metadate.
- Statistica în continuare nu se bucură de un nivel suficient de înalt de vizibilitate și apreciere în sfera guvernamentală (ex: finanțare redusă)
- Infrastructura TIC și capacitatea de a asimila inovații – reduse.
- SSN continuă să se confrunte cu un deficit acut de resurse umane.
- Producători de date nu evaluează în mod regulat nivelul de satisfacție a utilizatorilor.
- Nivelul de cultură statistică redus.

Dl. A. Lupușor s-a referit și la principalele lecții învățate urmare a implementării SDSSN 2016-2020, printre care au fost menționate:

- Strategia s-a dovedit a fi un instrument util pentru planificarea activităților de fortificare a BNS și SSN (s-a reușit relativ multe în pofida resurselor limitate).
- Precondiția că alte instituții publice vizate de Strategie vor acorda suportul necondiționat pentru dezvoltarea sistemului statistic a fost exagerată.
- Prea multe speranțe privind dezvoltarea organizațională a BNS au fost legate de un număr mic de proiecte de asistență externă finanțate dintr-o singură sursă.
- În cadrul Strategiei BNS si-a asumat prea multe activități, care au solicitat aceeași resursă – timpul limitat a conducerii și angajaților BNS pentru executarea acestora.
- Strategia a cerut prea multe de la BNS în privința coordonării eficiente a SSN, în situația în care BNS încă nu era suficient de consolidată instituțional.
- Strategia nu a acordat suficientă atenție comunicării cu publicul.

În continuare, **dl. Valeriu Prohnițchi** (consultant, Expert-Grup) a dat o caracteristică a situației curente ce ține de independența profesională a BNS, resursele umane și activitatea de coordonare a SSN efectuate de BNS în cadrul realizării SDSSN 2016-2020, relatând despre situația curentă în aceste domenii; a atras atenție asupra cauzelor vulnerabilităților în realizarea acestora și a specificat unele acțiuni necesare de a fi realizate în noua Strategie, inclusiv: îmbunătățirea comunicării strategice la nivelul BNS; pachet cuprinzător de amendamente legislative.

Dl. Stas Madan (consultant, Expert-Grup), s-a referit la aspecte privind mandatul pentru colectarea datelor, adecvarea resurselor financiare, confidențialitatea datelor, imparțialitate și obiectivitate, sarcina de raportare asupra respondenților, prezentând rezultatele analizei situației curente și a provocărilor cu care s-a confruntat BNS în cadrul realizării Strategiei precedente, și recomandări pentru noua Strategie.

Dl. Trevor Fletcher, consultant internațional (UNECE) a informat despre situația curentă ce ține de infrastructura tehnologiilor informaționale, proceduri statistice și sporirea cost-eficienței în activitățile

BNS. Dl. Fletcher a atras atenția asupra punctelor slabe ale BNS privind realizarea acestor activități și a propus unele acțiuni necesare pentru redresarea situației curente.

În prezentarea sa, **dl Alexandru Fală** (consultant, Expert-Grup) a vorbit despre situația curentă în materie de calitatea datelor prezentate de BNS, metodologiile statistice, relevanța și accesibilitatea datelor statistice. Dl. Fală a menționat despre cauzele vulnerabilităților cu care se confruntă BNS în atingerea acestor obiective și a recomandat activități necesare de întreprins pentru realizarea obiectivelor trasate.

4. Obiectivele Strategiei de dezvoltare a SSN pentru anii 2022-2030

Dl. Oleg Cara a relatat despre 4 obiective strategice propuse pentru următoarea Strategie: *dezvoltarea instituțională a SSN, coordonarea SSN, promovarea culturii și educației statistice și îmbunătățirea procesului de producere a datelor*. Cele patru obiective propuse sunt expuse mai jos:

- Obiectivul 1: **Dezvoltarea instituțională a SSN**, prevede ca capacitatea instituțională a membrilor SSN să fie consolidată pentru a genera statistici relevante, accesibile, interoperabile și coerente, pe baza standardelor, precum și proceselor inovative.
- Obiectivul 2: **Guvernarea SSN & leadership**, presupune că SSN să fie fortificat prin sisteme de bună guvernare, cadrul legal și de reglementare comun, practici de confidențialitate și protecție a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public și pentru a spori încrederea publicului în date și utilizarea acestora.
- Obiectivul 3: **Utilizare & analiză**, prevede ca *cultura statistică* în societate să fie consolidată pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficient și să furnizeze într-un mod durabil serviciile și resursele de care oamenii au nevoie, pentru recuperarea în situații de criză și pentru a oferi posibilitate publicului larg de a înțelege mai bine statisticile și a responsabiliza autoritățile.
- Obiectivul 4: **Producere date**, care prevede ca date de calitate, oportune, relevante, fiabile, accesibile și dezagregate produse pentru a informa societatea și pentru a oferi suport pentru luarea deciziilor eficiente, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă.

În continuare, au fost puse în discuție și activități specifice ce s-ar încadra în obiectivele sus-numite.

4. Concluzii și pașii următori

Dl. O. Cara a menționat că, în procesul de elaborare a noului document de planificare strategică, BNS:

- contează mult pe suportul instituțiilor care fac parte din SSN, pentru a asigura elaborarea unui document ce răspunde necesităților întregului SSN,
- contează de asemenea pe suportul furnizorilor de informații statistice și administrative, care pun la dispoziția organelor de statistică fondul de date primare pentru calcule statistice,

- speră la bună colaborare și contribuție importantă din partea utilizatorilor pentru a identifica mai bine necesitățile și a asigura corespunderea Strategiei doleanțelor consumatorilor finali – ale autorităților publice centrale, celor locale, mediului academic, mediului de afaceri, organizațiilor neguvernamentale și societății civile în ansamblu.

La întrebarea adresată în cadrul discuțiilor privitor la modul de desfășurare a activității grupurilor de lucru, dl. O. Cara a menționat că, ținând cont de situația epidemiologică din țară, ședințele GC și a GT vor fi organizate on-line și schimbul de informații va fi efectuat în mod de lucru (e.g. prin poșta electronică).

Dl. A. Lupușor de asemenea a susținut propunerea ca ședințele să fie organizate on-line și ca documentele să fie transmise prin e-mail.

Dl. O. Cara a menționat despre importanța respectării termenelor agreate, discutate la p. 2 al agendei, inclusiv elaborarea versiunii inițiale a proiectului Strategiei în noiembrie a.c., validarea și finalizarea proiectului SDSSN pentru a fi transmise în modul stabilit spre consultare și avizare – până la finele lunii decembrie a.c.

Dl. A. Lupușor a subliniat că e important ca noua Strategie să fie o una a întregului SSN, fiind asumată plenar de instituțiile din cadrul SSN.

Dna N. Abaszada a menționat că este necesară o coordonare interinstituțională mai largă pentru a asigura realizarea cu succes a noilor activități în viitor și a asigurat că UNFPA va sprijini și în continuare eforturile instituțiilor naționale întru dezvoltarea SSN, inclusiv elaborarea documentelor de politici în domeniul statisticii.

La finele întrunirii, dl O. Cara a mulțumit participanților la ședință pentru colaborare și a subliniat că, BNS contează mult pe receptivitatea membrilor GC și a GT în procesul de lucru asupra Strategiei, inclusiv la solicitarea de informații și contribuții la etapa de elaborare a draftului inițial al documentului.

Agenda ședinței, precum și prezentările au fost plasate pe pagina oficială a BNS și pot fi accesate la:

<https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=30&id=7165>